

СУЧАСНА СИСТЕМА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

УДК 341.231.14 : 341.17

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СВОБОДИ ПЕРЕСУВАННЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ТЕРИТОРІЄЮ ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ЄС

Мушак Н. Б.

Кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права і порівняльного правознавства Київського університету права НАН України.

Анотація. Статтю присвячено аналізу основних способів імплементації Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом у сфері пересування осіб. Проаналізовано положення Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом, що стосуються поширення та надання європейською організацією свободи пересування вітчизняним громадянам територією держав-членів Європейського Союзу. Досліджено низку двосторонніх правових інструментів між Україною та Європейським Союзом щодо реалізації права вітчизняних громадян на свободу пересування.

У статті виокремлено основні міжнародно-правові способи імплементації Угоди про Асоціацію у сфері забезпечення свободи руху громадян України територією держав-членів ЄС: шляхом виконання укладених Україною та ЄС міжнародних договорів, а саме угоди про реадмісію від 18 червня 2007 р., угоди про спрощення оформлення віз від 18 червня 2007 р., а також завдяки запровадженню для громадян України безвізового режиму, визначеного у Плані дій щодо лібералізації візового режиму 2010 р.; шляхом укладення Україною двосторонніх міжнародних договорів із державами-членами ЄС, що регулюють питання, пов'язані із наданням можливостей громадянам України пересуватися в межах ЄС.

Проаналізовані у статті міжнародні двосторонні угоди дозволяють виокремити основні положення, що регулюють перебування та умови працевлаштування українських громадян на території кожної із вищезазначених держав-членів ЄС. Зокрема, відповідно до угод громадяни України можуть бути працевлаштовані двома способами: як працівники, які працюють у роботодавця на території відповідної країни на підставі трудового договору (контракту) та як працівники, що направлені на територію відповідної держави з метою реалізації експортного будівництва та експортних послуг на підставі контрактів, укладених між суб'єктами господарської діяльності обох країн.

Ключові слова: угода про асоціацію, свобода пересування працівників, імплементація, треті країни, двосторонні договори.

Постановка проблеми. Питання забезпечення свободи пересування громадян України на території держав-членів ЄС стали особливо актуальними із підписанням Україною на саміті ЄС у м. Брюсселі 27 червня 2014 р. Угоди про Асоціацію (УА) з Європейським Союзом та її ратифікацією Верховною Радою України та Європейським Парла-

ментом 16 вересня 2014 р. Відповідно наша держава отримала можливість інтегруватися у внутрішній ринок ЄС, а українські громадяни отримали право використовувати переваги свободи пересування територією держав-членів ЄС як громадяни третьої країни.

Мета статті – проаналізувати питання, пов'язані з свободою пересування громадян України територією держав-членів ЄС, а також правові інструменти імплементації Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом в межах свободи руху осіб.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Наразі проблематика міжнародно-правової співпраці України з Європейським Союзом у сфері свободи пересування осіб є недостатньо розробленою в українській правовій науці. Питаннями, пов'язаними з європейською інтеграцією України до Євросоюзу займаються відомі вітчизняні вчені: Л. Грицаєнко, З. Макаруха, В. Муравйов, О. Шпакович.

Основні результати дослідження. Питання, пов'язані з свободою пересування громадян України територією держав-членів ЄС, співробітництвом у сфері міграції, прибутку, управлінням кордонами, захистом персональних даних, мобільністю працівників, поводженні з працівниками, регулюються Розділом III «Юстиція, свобода, безпека» [1] УА.

До даного розділу включені положення, що регламентують статус працівників-громадян України в ЄС (ст. 17). Тим самим підкреслюється, що на працівників з України не поширюється у повній мірі свобода руху осіб в межах ЄС. При цьому УА передбачає, що відношення до громадян України, які на законних підставах працюють на території Союзу, має виключати дискримінацію на основі національної належності відносно умов праці, заробітної плати, чи звільнення порівняно з громадянами ЄС. Зі свого боку Україна має надати такий самий статус громадянам Союзу.

Треба підкреслити, що положення про умови праці стосуються тільки громадян України або країн-членів Євросоюзу, які працюють на території іншої сторони Угоди на законних засадах. В УА зовсім не йдеться про свободу пересування робітників. Жодне з її положень не може тлумачитися таким чином, що воно ніби то надає право громадянам держав-членів чи України в'їздити або перебувати на території іншої сторони з метою працевлаштування, а компаніям сторін чи їх філіалам використовувати працю громадян іншої сторони на постійній основі або на умовах укладання тимчасових контрактів на працевлаштування.

Рада Асоціації шляхом ухвалення відповідних актів може передбачити для працівників з України більш сприятливі умови перебування на території Союзу, включно з допуском до професійної підготовки (п. 2 ст. 18).

Питання соціального забезпечення чи виплати пенсій або інших видів допомоги без внесків, в УА не згадуються. Такі питання відповідно до статті 18 УА регулюються дво-сторонніми міжнародними договорами, укладених Україною із державами-членами ЄС у сфері соціального забезпечення.

Керуючись статтею 19 Угоди про Асоціацію можна виокремити 2 (два) міжнародно-правові способи імплементації Угоди про Асоціацію у сфері забезпечення свободи руху громадян України територією держав-членів ЄС:

а) шляхом виконання укладених Україною та ЄС міжнародних договорів, а саме угоди про реадмісію від 18 червня 2007 р. [2] (через Спільний комітет з питань реадмісії, створений згідно з її статтею 15); угоди про спрощення оформлення віз від 18 червня 2007 р. [3] (через Спільний комітет з питань для реалізації угоди згідно з її статтею 12); а також завдяки запровадженню для громадян України безвізового режиму, визначеного у Плані дій щодо лібералізації візового режиму 2010 р. [4];

б) шляхом укладення Україною двосторонніх міжнародних договорів із державами-членами ЄС, що регулюють питання, пов'язані із наданням можливостей громадянам України пересуватися в межах ЄС.

Що стосується першого способу імплементації УА, то укладені міжнародні угода про реадмісію, угода про спрощення видачі віз та План дій щодо лібералізації візового режиму є зовнішніми інструментами співпраці між Європейським Союзом та Україною для реалізації візової політики ЄС щодо громадян нашої держави. Ми вважаємо, що укладені документи спрямовані на вдосконалення існуючих процедур видачі віз, що є важливими складовими полегшення процедури пересування громадянами України територією держав-членів ЄС. Уклавши відповідні документи, Україна, таким чином, відповідатиме усім гармонізованим правилам, умовам та основним процедурним аспектам, встановлених державами-членами Шенгенського простору у реалізації ними спільної візової політики у відносинах із третіми країнами. Наприклад, запровадження Євросоюзом безвізового режиму для України надасть можливість громадянам України пересуватися територією держав-членів ЄС, як громадянам третьої країни, використавши при цьому переваги свободи пересування територією останніх.

У рамках співробітництва України та Європейського Союзу громадяни України також можуть реалізовувати своє право на свободу пересування завдяки дії та виконанні укладених з Європейським Союзом двосторонніх міжнародних договорів у цій сфері. Зокрема, можна виділити наступні види зазначених угод:

- 1) угоди про взаємне працевлаштування працівників між Україною та державами-членами ЄС;
- 2) угоди про соціальне забезпечення, укладених Україною з державами-членами ЄС;
- 3) угоди про місцевий прикордонний рух між Україною та державами-членами ЄС.

У сфері взаємного працевлаштування працівників між Україною і 4 (чотирма) державами-членами Європейського Союзу підписано наступні міжнародні двосторонні угоди: 1) Угода між Урядом України та Урядом Республіки Польща про взаємне працевлаштування працівників від 16. 02. 1994 р. [5], Угода між Урядом України та Урядом Литовської Республіки про взаємне працевлаштування громадян від 28. 03. 1995 р. [6], Угода між Урядом України та Урядом Латвійської Республіки про трудову діяльність та соціальний захист осіб, які постійно проживають в Україні та Латвії і працюють на територіях обох держав від 21. 11. 1995 р. [7], Угода між Україною та Португальською Республікою про тимчасову міграцію громадян України для роботи в Португальській Республіці від 13. 02. 2003 р. [8].

Проаналізовані нами угоди дозволяють виокремити основні положення, що регулюють перебування та умови працевлаштування українських громадян на території кожної із вищезазначених держав-членів ЄС. Зокрема, відповідно до угод громадяни України можуть бути працевлаштовані двома способами: 1) як працівники, які працюють у роботодавця на території відповідної країни на підставі трудового договору (контракту); 2) як працівники, що направлені на територію відповідної держави з метою реалізації експортного будівництва та експортних послуг на підставі контрактів, укладених між суб'єктами господарської діяльності обох країн.

У випадку укладення трудового договору дозвіл на працевлаштування громадянам України видається в порядку і на умовах, визначених законодавством приймаючої держави-члена ЄС, на термін виконання роботи (ст. 3.1, 3.2 Угоди з Польщею; ст. 3.1 Угоди з Литвою), але не більше, ніж 12 місяців. В окремих випадках за заявою роботодавця та за згодою працівника термін може бути продовжено до 18 місяців. Умови щодо роботи та

проживання працівника повинні міститися в трудовому договорі. Трудовий договір (контракт) повинен містити положення, що визначають оплату та умови праці, умови надання медичної допомоги, порядок покриття витрат на проїзд працівника із України до місця роботи в приймаючій державі і назад, строк дії зазначеного договору (контракту), умови його дострокового розірвання та інші питання, пов'язані з трудовою діяльністю та проживанням працівника (ст. 9.2 Угоди з Литвою; ст. 7 Угоди з Латвією; ст. 6.1 Угоди з Польщею).

До громадян України, які працюють на території відповідної держави за умови укладення трудового контракту застосовується національне трудове законодавство приймаючої держави (ст. 5.1 Угоди з Литвою; ст. 7 Угоди з Латвією; ст. 8 Угоди з Польщею) і оплата праці працівників не може бути нижче оплати праці своїх громадян, які виконують рівнозначну роботу у роботодавця (ст. 9.4 Угоди з Литвою; ст. 7.1, 7.2 Угоди з Португалією).

У разі смерті працівника внаслідок нещасного випадку, пов'язаного з виконанням ним службових обов'язків, роботодавець організує і несе всі витрати, пов'язані з перевезенням тіла та особистого майна померлого на територію України (ст. 14 Угоди з Латвією; ст. 16.1 Угоди з Литвою; ст. 8 Угоди з Польщею).

Що стосується працевлаштування робітників – громадян України, які працюють в межах договору, укладеному між суб'єктами господарської діяльності сторін з метою виконання визначеного обсягу робіт, то до таких працівників застосовується національне трудове законодавство України (ст. 13 Угоди з Латвією; ст. 6 Угоди з Литвою; ст. 10 Угоди з Польщею). У такому разі дозвіл на працевлаштування видається згідно з законодавством відповідної держави-члена, на передбачену контрактом тривалість робіт, але не більше, ніж на 2 роки. Якщо виконання контракту триває понад 2 роки, цей дозвіл відповідно продовжується, але не більше, ніж на 6 місяців (ст. 4 Угоди з Польщею; ст. 3.2 Угоди з Литвою).

Важливо, що у всіх проаналізованих нами угодах зазначено стандартні положення, що регулюють свободу пересування працівників. Зокрема, це принцип застосування національного режиму до громадян України, які законно працюють у державах-членах ЄС. Цей принцип означає неприпустимість дискримінації з огляду на громадянство щодо умов праці, винагороди або звільнення з роботи порівняно з громадянами держав-членів Європейського Союзу.

Цікаво, що у 1998 р. було укладено аналогічну Угоду між Україною та Словацькою Республікою про взаємне працевлаштування громадян. Однак 5 травня 2008 р. документ втратив чинність із огляду на рішення уряду Словаччини щодо денонсації двосторонньої угоди. Рішення було ухвалено у відповідь на пропозиції уряду України щодо можливості збільшення річної кількості українських працівників, спрощення процедури оформлення дозволу на працю та тимчасове перебування на території Словаччини. На сьогодні тривають переговори стосовно нового порядку та умов взаємного працевлаштування громадян відповідно на території Словаччини та України.

Продовжуються також переговори щодо підготовки до підписання Угоди між Україною та Іспанією, Україною та Італією, Україною та Угорщиною щодо взаємного врегулювання та впорядкування відносин у сфері працевлаштування.

На нашу думку, основним недоліком вже укладених Україною з державами-членами ЄС міжнародних договорів у сфері працевлаштування є лише формальне регулювання питань працевлаштування громадян України на територіях відповідних держав, при цьому не передбачаючи конкретних дієвих та ефективних механізмів регулювання взаємовідносин у даній сфері.

Щодо питання укладення двосторонніх угод із державами-членами ЄС щодо соціального забезпечення громадян України, то це було передбачено ще Угодою про партнерство та співробітництво між ЄС і Україною 1998 р. (УПС) – (ст. 25). Пояснюється, на нашу думку, це тією обставиною, що положення про умови праці згідно з УПС стосувалися тільки громадян України або країн-членів Євросоюзу, які працювали на території іншої сторони угоди на законних засадах. В УПС зовсім не було передбачено положень, які б регулювали свободу пересування працівників. Як спеціально зазначено в УПС, жодне з її положень не повинно тлумачитися таким чином, що воно ніби то надає право громадянам держав-членів чи України в'їздити або перебувати на території іншої сторони з метою працевлаштування, а компаніям сторін чи їх філіалам використовувати працю громадян іншої сторони на постійній основі або на умовах укладання тимчасових контрактів на працевлаштування (ст. 47). Відповідно регулювання питань, які пов'язані із соціальним забезпеченням, виплатою пенсій або інших видів допомоги працівникам, відбувається завдяки укладенню Україною двосторонніх міжнародних договорів, які б гарантували ці права (ст. 25). Таким чином, УПС створила передумови для укладення двосторонніх міжнародних договорів України з державами-членами Європейського Союзу, які б забезпечували поширення основних принципів свободи пересування осіб на працівників із України.

На сьогодні у сфері соціального забезпечення Україною укладено двосторонні міжнародні угоди з наступними державами-членами ЄС:

- 1) Договір між Україною і Латвійською Республікою про співробітництво в галузі соціального забезпечення від 26. 02. 1998 р. (набув чинності 11. 06. 1999 р.);
- 2) Угода між Україною і Королівством Іспанія про соціальне забезпечення громадян від 07. 10. 1996 р. (набула чинності 27. 03. 1998 р.);
- 3) Договір між Україною та Литовською Республікою про соціальне забезпечення від 23. 04. 2001 р. (набув чинності 08. 02. 2002 р.);
- 4) Договір між Урядом України і Урядом Естонської Республіки про співробітництво в галузі соціального забезпечення від 20. 02. 1997 р. (набув чинності 28. 01. 1998 р.);
- 5) Договір між Україною та Словацькою Республікою про соціальне забезпечення від 05. 12. 2000 р. (набув чинності 01. 01. 2002 р.);
- 6) Договір між Україною та Чеською Республікою про соціальне забезпечення від 04. 07. 2001 р. (набув чинності 01. 04. 2003 р.);
- 7) Договір між Україною та Республікою Болгарією про соціальне забезпечення від 04. 09. 2001 р. (набув чинності 01. 04. 2003 р.);
- 8) Угода між Україною та Португальською Республікою про соціальне забезпечення від 07. 07. 2009 р. (набула чинності 01. 03. 2012 р.); 9) Угода між Україною і Республікою Польща про соціальне забезпечення від 18. 05. 2012 р. (ратифіковано ВРУ 05. 09. 2013 р.).

Характеризуючи положення вищезазначених договорів, варто зазначити, що такі угоди:

- а) регулюють соціальне забезпечення українських громадян, які легально працюють та проживають на території кожної з даних країн;
- б) закріплюють права громадян України на отримання пенсій по інвалідності, за віком, за вислугою років, у випадку втрати годувальника; допомоги з відшкодування шкоди у випадку трудового каліцтва, професійного захворювання, допомоги по безробіттю, а також у зв'язку з материнством, народженням дитини, вагітністю та пологами тощо.

Для імплементації угод Україною та відповідною стороною угоди створюються компетентні органи. До повноважень таких органів належать:

- а) укладення адміністративних угод, необхідних для її виконання;
- б) взаємне повідомлення сторін щодо вжитих заходів для виконання угоди.

Також для цілей виконання укладеного міжнародного договору компетентні органи та інституції сторін надають безоплатно необхідну технічну й адміністративну допомогу. Такі положення передбачено в угодах, укладених Україною з Португалією (ст. 26) та Іспанією (ст. 13).

Важливим кроком у реалізації прав на свободу пересування для вітчизняних громадян є укладені Україною двосторонні міжнародні договори про місцевий прикордонний рух із державами-членами ЄС, якими передбачено спрощену процедуру перетину кордону громадянами України прикордонної зони держав ЄС.

Правовою основою зазначених договорів є Регламент № 1931/2006/ЄС, ухвалений Європарламентом та Радою ЄС для спрощення руху осіб у прикордонній зоні на зовнішніх кордонах держав-членів ЄС з третіми країнами. Згідно з документом держави-члени Європейського Союзу отримали повноваження підписувати двосторонні угоди про прикордонний рух із третіми країнами з метою запровадження єдиного режиму руху осіб у прикордонній зоні (п. 2 ст. 13 Регламенту).

У зв'язку з цим у 2007 р. Україною було ініційовано переговорний процес з Польщею, Словаччиною та Угорщиною стосовно укладення двосторонніх угод про місцевий прикордонний рух, які передбачають спрощену процедуру перетину кордону мешканцями прикордонної зони. На сьогодні такі угоди підписані з наступними державами-членами ЄС: 1) Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Угорської Республіки про правила місцевого прикордонного руху від 18. 09. 2007 р., 2) Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про правила місцевого прикордонного руху від 28. 03. 2008 р., 3) Угода між Україною та Словацькою Республікою про місцевий прикордонний рух від 30. 05. 2008 р.

Висновки. Основними способами імплементації Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС у сфері пересування осіб є співпраця України з державами-учасниками Шенгенського простору шляхом реалізації укладених угоди про реадмісію, спрощення візового режиму, з одного боку, та укладенням з державами-членами ЄС двосторонніх договорів у сфері взаємного працевлаштування, соціального забезпечення, та договорів про місцевий прикордонний рух, з іншого. Укладання двосторонніх договорів з усіма державами-членами ЄС надасть можливість лише певним категоріям працівників з України здійснювати трудову діяльність на території Союзу і користуватися соціальним забезпеченням.

Список використаної літератури

1. Association Agreement between the European Union and its Member States, of the one Part, and Ukraine, of the other Part. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://glavcom.ua/pub/2012_11_19_EU_Ukraine_Association_Agreement_English.pdf.
2. Закон України «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб» від 15 січня 2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_851.
3. Закон України «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про спрощення оформлення віз» від 15 січня 2008 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/117-17>.
4. План дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/494/2011>.

5. Угода між Урядом України та Урядом Республіки Польща про взаємне працевлаштування працівників від 16. 02. 1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/616_026.
6. Угода між Урядом України та Урядом Литовської Республіки про взаємне працевлаштування громадян від 28. 03. 1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/440_021.
7. Угода між Урядом України та Урядом Латвійської Республіки про трудову діяльність та соціальний захист осіб, які постійно проживають в Україні та Латвії і працюють на територіях обох держав від 21. 11. 1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/428_016.
8. Угода між Україною та Португальською Республікою про тимчасову міграцію громадян України для роботи в Португальській Республіці від 13. 02. 2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/620_006.

IMPLEMENTATION OF ASSOCIATION AGREEMENT BETWEEN UKRAINE AND THE EUROPEAN UNION ON FREEDOM OF MOVEMENT CITIZENS UKRAINE OF TERRITORY MEMBER STATES OF EU

Mushak N. B.

PhD, Associate Professor of Kyiv University of Law, National Academy of Sciences of Ukraine.

Abstract. *The article is devoted to the analysis of implementation methods of Association Agreement provisions between Ukraine and the European Union in the sphere of free movement of persons. The article researches the core Association Agreement provisions between Ukraine and the European Union in respect of providing the freedom of free movement to the Ukrainian citizens within the EU member states' territory. The article analyses a set of bilateral legal instruments between Ukraine and the European Union concerning the Ukrainian citizens' right for free movement.*

The article defines the main international legal methods of implementation of the Association Agreement in the field of freedom of movement of citizens of Ukraine within the territory of the EU Member States: implementation by Ukraine and the EU international agreements, such as agreements on readmission on June 18, 2007, an agreement on visa facilitation on June 18, 2007, and due to the visa-free regime for the citizens of Ukraine defined in the Action Plan on visa liberalization 2010; by concluding of Ukraine bilateral agreements with EU Member States concerning the issues related to providing opportunities for citizens of Ukraine to move within the EU.

The analyzed international bilateral agreements stipulate the main provisions in respect of the conditions of employment and residence Ukrainian citizens within the EU Member States territory. In particular, according to the agreements, citizens of Ukraine can be employed in two ways: as employees who work with the employer on the territory of the country under the employment agreement (contract) and as workers, moved to the territory of the relevant State to implement the export and export of construction services to the basis of contracts concluded between legal entities of both countries.

Key words: *Association Agreement, Freedom of Workers' Movement, Implementation, Third countries, Bilateral Agreements.*

Referances

1. Association Agreement between the European Union and its Member States, of the one Part, and Ukraine, of the other Part. [Electronic resource]. – Mode of access: http://glavcom.ua/pub/2012_11_19_EU_Ukraine_Association_Agreement_English.pdf.

2. Law of Ukraine «On Ratification of the Agreement between the European Community and Ukraine on readmission» of January 15, 2008 [Electronic resource]. – Mode of access: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_851.
3. Law of Ukraine «On Ratification of the Agreement between Ukraine and the EU on visa facilitation», 15 January 2008. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/117-17>.
4. Action Plan for the Liberalization of the EU visa regime for Ukraine, 2010. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/494/2011>.
5. Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the Republic of Poland on mutual employment of workers, 16. 02. 1994. [Electronic resource]. – Mode of access: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/616_026.
6. Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the Republic of Lithuania on mutual employment of citizens, 28. 03. 1995. [Electronic resource]. – Mode of access: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/440_021.
7. Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the Republic of Latvia on employment and social protection of persons residing in Ukraine, Latvia and work in both countries, 21.11.1995. [Electronic resource]. – Mode of access: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/428_016.
8. Agreement between Ukraine and the Republic of Portugal on temporary migration from Ukraine to work in Portugal, 13. 02.2 003. [Electronic resource]. – Mode of access: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/620_006.

ИМПЛЕМЕНТАЦИЯ СОГЛАШЕНИЯ ОБ АССОЦИАЦИИ МЕЖДУ УКРАИНОЙ И ЕВРОПЕЙСКИМ СОЮЗОМ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ СВОБОДЫ ПЕРЕДВИЖЕНИЯ ГРАЖДАН УКРАИНЫ ПО ТЕРРИТОРИИ СТРАН-ЧЛЕНОВ ЕС

Мушак Н. Б.

Кандидат юридических наук, доцент кафедры международного права и сравнительного правоведения Киевского университета права НАН Украины.

Аннотация. *Статья посвящена анализу основных способов имплементации Соглашения об ассоциации между Украиной и Европейским Союзом в сфере передвижения лиц. Проанализированы положения Соглашения об ассоциации между Украиной и Европейским Союзом, касающиеся распространения и предоставления европейской организацией свободы передвижения отечественным гражданам территории государств-членов Европейского Союза. Исследован ряд двусторонних правовых инструментов между Украиной и Европейским Союзом по реализации права отечественных граждан на свободу передвижения.*

В статье выделены основные международно-правовые способы имплементации Соглашения об ассоциации в сфере обеспечения свободы движения граждан Украины территорией государств-членов ЕС путем выполнения заключенных Украиной и ЕС международных договоров, а именно соглашения о реадмиссии от 18 июня 2007, соглашения об упрощении оформления виз от 18 июня 2007, а также благодаря внедрению для граждан Украины безвизового режима, определенного в Плане действий по либерализации визового режима 2010 г.; путем заключения Украиной двусторонних международных договоров с государствами-членами ЕС, регулирующие вопросы, связанные с предоставлением возможностей гражданам Украины передвигаться в пределах ЕС.

Проанализированы в статье международные двусторонние соглашения позволяют выделить основные положения, регулирующие пребывания и условия трудоустройства украинских граждан на территории каждой из вышеупомянутых государств-членов ЕС. В частности, в соответствии с соглашениями граждане Украины могут быть трудоустроены двумя способами: как работники, работающие у работодателя на территории соответствующей страны на основании трудового договора (контракта) и как работники, направленные на территорию соответствующего государства с целью реа-

лизации экспортного строительства и экспортных услуг на основании контрактов, заключенных между субъектами хозяйственной деятельности обеих стран.

Ключевые слова: *соглашение об ассоциации, свобода передвижения работников, имплементация, третьи страны, двусторонние договоры.*